

Seminární úloha 2.2.:

Dokažte, že Normální rozdělení má v bodech $x = \mu \pm \sigma$ inflexní body.

Tvrzení dokážeme tím, že ukážeme, že v bodech $x = \mu \pm \sigma$ je druhá derivace rovna nule.

$$p(x) = \frac{1}{\sigma\sqrt{2\pi}} e^{-\frac{(x-\mu)^2}{2\sigma^2}}$$

$$p'(x) = -\frac{1}{\sigma\sqrt{2\pi}} e^{-\frac{(x-\mu)^2}{2\sigma^2}} * \frac{2(x-\mu)}{2\sigma^2}$$

$$p''(x) = \frac{1}{\sigma\sqrt{2\pi}} e^{-\frac{(x-\mu)^2}{2\sigma^2}} * \frac{2(x-\mu)}{2\sigma^2} * \frac{2(x-\mu)}{2\sigma^2} - \frac{1}{\sigma\sqrt{2\pi}} e^{-\frac{(x-\mu)^2}{2\sigma^2}} * \frac{1}{\sigma^2}$$

$$p''(x) = \frac{1}{\sigma\sqrt{2\pi}} e^{-\frac{(x-\mu)^2}{2\sigma^2}} * \left(\frac{2(x-\mu)}{2\sigma^2} * \frac{2(x-\mu)}{2\sigma^2} - \frac{1}{\sigma^2} \right)$$

$$p''(\mu \pm \sigma) = \frac{1}{\sigma\sqrt{2\pi}} e^{-\frac{(\pm\sigma)^2}{2\sigma^2}} * \left(\frac{2(\pm\sigma)}{2\sigma^2} * \frac{2(\pm\sigma)}{2\sigma^2} - \frac{1}{\sigma^2} \right)$$

$$p''(\mu \pm \sigma) = \frac{1}{\sigma\sqrt{2\pi}} e^{-\frac{(\pm\sigma)^2}{2\sigma^2}} * \left(\frac{\pm 1}{\sigma} * \frac{\pm 1}{\sigma} - \frac{1}{\sigma^2} \right)$$

$$p''(\mu \pm \sigma) = \frac{1}{\sigma\sqrt{2\pi}} e^{-\frac{(\pm\sigma)^2}{2\sigma^2}} * (0)$$

Vidíme, že pro $x = \mu \pm \sigma$ je druhá derivace skutečně rovna nule.

Seminární úloha 2.3.:

Dokažte, že pro Binomické rozdělení platí:

$$D_k = N \cdot p \cdot (1-p) \quad \text{a} \quad \mu_{k3} = N \cdot p \cdot (1-p) \cdot (1-2p)$$

Poznámka: pro $p = 1/2$ je $\mu_{k3} = 0$ a rozdělení je symetrické kolem střední hodnoty.

a)

V případě binomického rozdělení platí

$$D_k = \sum_{k=0}^N (k - \mu)^2 \cdot p(k) = \sum_{k=0}^N (k - \mu)^2 \cdot \binom{N}{k} p^k (1-p)^{N-k} = \sum_{k=0}^N (k - \mu)^2 \cdot \frac{N!}{(N-k)! \cdot k!} p^k (1-p)^{N-k}$$

$$D_k = \sum_{k=0}^N (k^2 - 2k\mu + \mu^2) \cdot \frac{N!}{(N-k)! \cdot k!} p^k (1-p)^{N-k}$$

$$D_k = \sum_{k=0}^N k^2 \frac{N!}{(N-k)! \cdot k!} p^k (1-p)^{N-k} - \sum_{k=0}^N 2k\mu \frac{N!}{(N-k)! \cdot k!} p^k (1-p)^{N-k} + \sum_{k=0}^N \mu^2 \frac{N!}{(N-k)! \cdot k!} p^k (1-p)^{N-k}$$

Z normovací podmínky víme, že $\mu^2 \sum_{k=0}^N \frac{N!}{(N-k)! \cdot k!} p^k (1-p)^{N-k} = \mu^2 \cdot 1 = \mu^2$. Upravujeme

dále:

$$D_k = \sum_{k=0}^N k^2 \frac{N!}{(N-k)! \cdot k!} p^k (1-p)^{N-k} - \sum_{k=0}^N 2k\mu \frac{N!}{(N-k)! \cdot k!} p^k (1-p)^{N-k} + \mu^2$$

$$D_k = \sum_{k=1}^N k \frac{N!}{(N-k)! \cdot (k-1)!} p^k (1-p)^{N-k} - 2\mu \sum_{k=1}^N k \frac{N!}{(N-k)! \cdot k!} p^k (1-p)^{N-k} + \mu^2$$

$$D_k = p \sum_{k=1}^N \frac{N!}{(N-k)! \cdot (k-1)!} p^{k-1} (1-p)^{N-k} + p \sum_{k=1}^N (k-1) \frac{N!}{(N-k)! \cdot (k-1)!} p^{k-1} (1-p)^{N-k} - 2\mu p \sum_{k=1}^N \frac{N!}{(N-k)! \cdot k!} p^k (1-p)^{N-k} + \mu^2$$

$$D_k = pN + p \sum_{k=1}^N (k-1) \frac{N!}{(N-k)! \cdot (k-1)!} p^{k-1} (1-p)^{N-k} - 2\mu p \sum_{k=1}^N \frac{N!}{(N-k)! \cdot k!} p^k (1-p)^{N-k} + \mu^2$$

$$D_k = pN + p^2 \sum_{k=1}^N \frac{N!}{(N-k)! \cdot (k-2)!} p^{k-2} (1-p)^{N-k} - 2\mu p \sum_{k=1}^N \frac{N!}{(N-k)! \cdot k!} p^k (1-p)^{N-k} + \mu^2$$

$$D_k = pN + p^2 (N^2 - N) - 2\mu p \sum_{k=1}^N \frac{N!}{(N-k)! \cdot k!} p^k (1-p)^{N-k} + \mu^2 = pN + p^2 N^2 - p^2 N - 2pNp + p^2 N^2$$

$$D_k = pN(1-p)$$

b)

Pro třetí centrální moment binomického rozdělení platí vztah:

$$cE_k^3 = \sum_{k=0}^N (k - \mu)^3 \frac{N!}{(N-k)! \cdot k!} p^k (1-p)^{N-k} = \sum_{k=0}^N (k^3 - 3\mu k^2 + 3\mu^2 k - \mu^3) \frac{N!}{(N-k)! \cdot k!} p^k (1-p)^{N-k} =$$

$$= \sum_{k=0}^N k^3 \frac{N!}{(N-k)! \cdot k!} p^k (1-p)^{N-k} - \sum_{k=0}^N 3\mu k^2 \frac{N!}{(N-k)! \cdot k!} p^k (1-p)^{N-k} +$$

$$+ \sum_{k=0}^N 3\mu^2 k \frac{N!}{(N-k)! \cdot k!} p^k (1-p)^{N-k} - \mu^3 \sum_{k=0}^N \frac{N!}{(N-k)! \cdot k!} p^k (1-p)^{N-k}$$

$$cE_k^3 = pN + 3p^2 N(N-1) + p^3 N(N-1)(N-2) - 3\mu(pN + p^2 N(N-1)) + 3\mu^2 pN - \mu^3$$

$$cE_k^3 = Np(1-p)(1-2p)$$

Seminární úloha 2.4.:

Dokažte, že pro Poissonovo rozdělení platí:

$$a) \langle k \rangle = \mu, \quad b) Dk = \mu, \quad c) \gamma = \mu^{-1/2}$$

a)

$$\langle k \rangle = \sum_{k=0}^N k \cdot p_{(k)}$$

$$\sum_{k=0}^N \frac{\mu^k}{k!} e^{-\mu} = 1 \quad \text{a z toho: } \langle k \rangle = \sum_{k=0}^N k \frac{\mu^k}{k!} e^{-\mu} = \sum_{k=1}^N \frac{\mu^k}{(k-1)!} e^{-\mu} = \mu \sum_{k=1}^N \frac{\mu^{k-1}}{(k-1)!} e^{-\mu} = \mu$$

b)

Pro disperzi Poissonova rozdělení platí vztah:

$$D_k = \sum_{k=0}^N (k - \mu)^2 \frac{\mu^k}{k!} e^{-\mu} = \sum_{k=0}^N k^2 \frac{\mu^k}{k!} e^{-\mu} - 2\mu \sum_{k=0}^N k \frac{\mu^k}{k!} e^{-\mu} + \mu^2 \sum_{k=0}^N \frac{\mu^k}{k!} e^{-\mu}$$

$$D_k = \mu^2 - 2\mu^2 + \mu + \mu^2 = \mu$$

c)

$$cE_k^3 = \sum_{k=0}^N (k - \mu)^3 \cdot \frac{\mu^k}{k!} e^{-\mu}$$

$$cE_k^3 = \sum_{k=0}^N k^3 \frac{\mu^k}{k!} e^{-\mu} - 3\mu \sum_{k=0}^N k^2 \frac{\mu^k}{k!} e^{-\mu} + 3\mu^2 \sum_{k=0}^N k \frac{\mu^k}{k!} e^{-\mu} - \mu^3 \sum_{k=0}^N \frac{\mu^k}{k!} e^{-\mu}$$

$$cE_k^3 = \sum_{k=0}^N k^2 \frac{\mu^k}{(k-1)!} e^{-\mu} - 3\mu \sum_{k=0}^N k \frac{\mu^k}{(k-1)!} e^{-\mu} + 3\mu^2 \sum_{k=0}^N \frac{\mu^k}{(k-1)!} e^{-\mu} - \mu^3$$

$$cE_k^3 = \mu \sum_{k=0}^N k^2 \frac{\mu^{k-1}}{(k-1)!} e^{-\mu} - 3\mu^2 \sum_{k=0}^N k \frac{\mu^{k-1}}{(k-1)!} e^{-\mu} + 3\mu^3 \sum_{k=0}^N \frac{\mu^{k-1}}{(k-1)!} e^{-\mu} - \mu^3$$

$$cE_k^3 = \mu \sum_{k=0}^N k^2 \frac{\mu^{k-1}}{(k-1)!} e^{-\mu} - 3\mu^2 \sum_{k=0}^N \frac{\mu^{k-1}}{(k-1)!} e^{-\mu} - 3\mu^2 \sum_{k=0}^N (k-1) \frac{\mu^{k-1}}{(k-1)!} e^{-\mu} + 3\mu^3 \sum_{k=0}^N \frac{\mu^{k-1}}{(k-1)!} e^{-\mu} - \mu^3$$

$$cE_k^3 = \mu \sum_{k=0}^N k^2 \frac{\mu^{k-1}}{(k-1)!} e^{-\mu} - 3\mu^2 - 3\mu^2 \sum_{k=0}^N \frac{\mu^{k-1}}{(k-2)!} e^{-\mu} + 3\mu^3 - \mu^3$$

...

$$cE_k^3 = 3\mu^3 - 3\mu^3 - \mu^3 + 2\mu^2 + \mu^2 - 3\mu^2 + \mu + \mu^3$$

$$cE_k^3 = \mu$$

$$\gamma = \frac{cE_k^3}{\sigma^3}, \quad \sigma = \sqrt{D_k}, \quad D_k = \mu \quad \text{a tedy} \quad \gamma = \frac{\mu}{\sqrt{\mu^3}} = \frac{1}{\sqrt{\mu}}$$

Seminární úloha 2.5.:

Dokažte, že pro Normální rozdělení platí:

a) $\langle x \rangle = \mu$, b) $Dx = \sigma^2$, c) $\gamma = 0$

a)

Pro střední hodnotu platí $\langle x \rangle = \int_{-\infty}^{+\infty} x \cdot p(x) dx$, pro normální rozdělení je hustota

pravděpodobnosti $p(x) = \frac{1}{\sigma\sqrt{2\pi}} e^{-\frac{(x-\mu)^2}{2\sigma^2}}$, po dosazení dostáváme

$$\langle x \rangle = \int_{-\infty}^{+\infty} x \cdot \frac{1}{\sigma\sqrt{2\pi}} e^{-\frac{(x-\mu)^2}{2\sigma^2}} dx = \frac{1}{\sigma\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^{+\infty} x \cdot e^{-\frac{(x-\mu)^2}{2\sigma^2}} dx$$

$$\langle x \rangle = \frac{\mu}{\sigma\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^{+\infty} e^{-\frac{(x-\mu)^2}{2\sigma^2}} dx + \frac{1}{\sigma\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^{+\infty} (x-\mu) \cdot e^{-\frac{(x-\mu)^2}{2\sigma^2}} dx$$

$$\langle x \rangle = \frac{\mu}{\sqrt{\pi}} \cdot \sqrt{\pi} + \frac{1}{\sigma\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^{+\infty} (x-\mu) \cdot e^{-\frac{(x-\mu)^2}{2\sigma^2}} dx$$

$$\langle x \rangle = \frac{\mu}{\sqrt{\pi}} \cdot \sqrt{\pi} + 0$$

$$\langle x \rangle = \mu$$

b)

$$D_k = \int_{-\infty}^{+\infty} (x-\mu)^2 \frac{1}{\sigma\sqrt{2\pi}} e^{-\frac{(x-\mu)^2}{2\sigma^2}} dx = \frac{\sigma^2}{\sigma\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^{+\infty} \left(\frac{x-\mu}{\sigma}\right)^2 e^{-\frac{(x-\mu)^2}{2\sigma^2}} dx = \sigma^2$$

c)

$$\gamma = \int_{-\infty}^{+\infty} (x-\mu)^3 \frac{1}{\sigma\sqrt{2\pi}} e^{-\frac{(x-\mu)^2}{2\sigma^2}} dx = \frac{\sigma^3}{\sigma\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^{+\infty} \left(\frac{x-\mu}{\sigma}\right)^3 e^{-\frac{(x-\mu)^2}{2\sigma^2}} dx = 0$$

Seminární úloha 2.6.:

Dokažte, že při „náhodné procházce“ (random walk) platí pro střední hodnotu čtverce vzdálenosti uražené po N krocích: $\mu_{x^2} = NL^2$.

Po prvním kroku je střední hodnota čtverce vzdálenosti $\mu_{x^2} = (\pm L)^2 = L^2$. Při dalším kroku se ke vzdálenosti přičte $\pm L$. Dostáváme: $x_{N+1}^2 = (x_N \pm L)^2 = (\sqrt{\mu_{x^2}} \pm L)^2 = \mu_{x^2} \pm 2\sqrt{\mu_{x^2}}L + L^2$.

Pro střední hodnotu potom: $\mu_{x_{N+1}^2} = \frac{\langle \mu_{x^2} + 2\sqrt{\mu_{x^2}}L + L^2 \rangle + \langle \mu_{x^2} - 2\sqrt{\mu_{x^2}}L + L^2 \rangle}{2} = \mu_{x_N^2} + L^2$.

Jelikož $\mu_{x_1^2} = L^2$, tak po N krocích je $\mu_{x_1^2} = NL^2$.

Seminární úloha 2.7.:

Vypočítejte střední hodnotu a dispersi rovnoměrného, spojitého rozdělení v intervalu $\langle a, b \rangle$.

a) střední hodnota

Budeme vycházet ze vztahu $\mu_{ab} = \int_a^b x \frac{1}{b-a} dx$. Upravujeme:

$$\mu_{ab} = \int_a^b x \frac{1}{b-a} dx = \frac{1}{b-a} \int_a^b x dx = \frac{b^2}{2b-2a} - \frac{a^2}{2b-2a} = \frac{(a+b)(a-b)}{2b-2a} = \frac{a+b}{2}$$

b) disperze

Budeme vycházet ze vztahu $D_{ab} = \int_a^b (x - \mu)^2 \frac{1}{b-a} dx$. Upravujeme:

$$\begin{aligned} D_{ab} &= \int_a^b (x - \mu)^2 \frac{1}{b-a} dx = \frac{1}{b-a} \int_a^b (x^2 - 2x\mu + \mu^2) dx = \frac{1}{b-a} \left(\frac{b^3}{3} + b^2\mu - \frac{a^3}{3} - a^2\mu + \mu^2b - \mu^2a \right) = \\ &= \frac{a^2 + ab + b^2 - 3\mu(a+b) + 3\mu^2}{3} = \frac{\frac{1}{4}a^2 - \frac{2}{4}ab + \frac{1}{4}b^2}{3} = \frac{(a-b)^2}{12} \end{aligned}$$

Seminární úloha 2.8.:

Vypočítejte střední hodnotu a dispersi rovnoměrného diskrétního rozdělení veličiny k v intervalu $k \in \langle 1, N \rangle$.

a) střední hodnota

$$E_{kn} = \sum_{l=k}^n \frac{1}{n-k+1} = E_{kn} = \frac{1}{n-k+1} \left[\sum_{l=0}^n 1 - \sum_{l=0}^{k-1} 1 \right] = \frac{1}{n-k+1} \left[\frac{n(n+1)}{2} - \frac{k(k-1)}{2} \right] = \frac{n+k}{2}$$

b) disperze

$$\begin{aligned} D_{kn} &= \sum_{l=k}^n \frac{(l-E_{kn})^2}{n-k+1} = \frac{1}{n-k+1} \left(E_{kn}^2 \sum_{l=k}^n 1 - E_{kn} \sum_{l=k}^n l + \sum_{l=k}^n l^2 \right) = \frac{6E_{kn}^2 - 6E_{kn}(n+k) + 2n^2 + n + 2kn + k + 2k^2}{6} = \\ &= \frac{6\left(\frac{n+k}{2}\right)^2 - 6\frac{n+k}{2}(n+k) + 2n^2 + n + 2kn + k + 2k^2}{6} = \frac{(n-k+2)(n-k)}{12} \end{aligned}$$

Seminární úloha 3.1.:

Odvodte výše uvedený vztah pro odhad disperse normálního rozdělení.

$$\text{Budeme vycházet ze vztahu: } \frac{\partial \prod_{i=1}^n \frac{1}{\sigma\sqrt{2\pi}} e^{-\frac{(x_i - \mu)^2}{2\sigma^2}}}{\partial \sigma} = 0$$

$$\begin{aligned} \frac{\partial \prod_{i=1}^n \frac{1}{\sigma\sqrt{2\pi}} e^{-\frac{(x_i - \mu)^2}{2\sigma^2}}}{\partial \sigma} &= \frac{\partial \left(\frac{1}{\sigma\sqrt{2\pi}} \right)^n e^{-\sum_{i=1}^n \frac{(x_i - \mu)^2}{2\sigma^2}}}{\partial \sigma} = \\ &= \left(\frac{1}{\sqrt{2\pi}} \right)^n * \left\{ -n \frac{\tilde{\sigma}^{-n}}{\tilde{\sigma}} e^{-\tilde{\sigma}^2 \sum_{i=1}^n \frac{(x_i - \tilde{\mu})^2}{2}} + \tilde{\sigma}^{-n} \left(e^{-\tilde{\sigma}^2 \sum_{i=1}^n \frac{(x_i - \tilde{\mu})^2}{2}} \right) \left[2\tilde{\sigma}^{-3} \sum_{i=1}^n \frac{(x_i - \tilde{\mu})^2}{2} \right] \right\} = 0 \end{aligned}$$

Máme na paměti, že výraz je roven nule:

$$0 = \frac{1}{\tilde{\sigma}^3} * \sum_{i=1}^n (x_i - \tilde{\mu})^2 - \frac{n}{\tilde{\sigma}}; \rightarrow \tilde{\sigma}^2 = \frac{1}{n} * \sum_{i=1}^n (x_i - \tilde{\mu})^2$$

Seminární úloha 3.2.:

Dokažte, že v případě Binomického rozdělení je při n-násobném nezávislém opakování experimentu odhadem parametru p (pravděpodobnost) veličina:
kde k_i je počet pozitivních výsledků při každém z n opakování.

$$0 = \frac{\partial \prod_{i=1}^n \binom{n}{k_i} p^{k_i} (1-p)^{n-k_i}}{\partial p} = \frac{\partial \left[p^{\sum_{i=1}^n k_i} (1-p)^{\sum_{i=1}^n (n-k_i)} \prod_{i=1}^n \binom{n}{k_i} \right]}{\partial p} =$$

$$= \prod_{i=1}^n \binom{n}{k_i} * \left[\tilde{p}^{-1+\sum_{i=1}^n k_i} * \sum_{i=1}^n k_i (1-\tilde{p})^{\sum_{i=1}^n (n-k_i)} - \tilde{p}^{\sum_{i=1}^n k_i} * \sum_{i=1}^n (n-k_i) (1-\tilde{p})^{\sum_{i=1}^n (n-k_i)-1} \right]$$

Odtud:

$$\frac{1}{\tilde{p}} * \sum_{i=1}^n k_i + \frac{-nN + \sum_{i=1}^n k_i}{1-\tilde{p}} \rightarrow \tilde{p} = \frac{1}{n} * \sum_{i=1}^n \frac{k_i}{N}$$

Seminární úloha 3.3.:

Dokažte, že při n-násobném nezávislém opakování experimentu je podle principu maximální pravděpodobnosti v případě Poissonova rozdělení odhadem parametru μ veličina:

$$\tilde{\mu} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n k_i$$

$$0 = \frac{\partial \left[\prod_{i=1}^n \frac{\mu^{k_i}}{k_i!} e^{-\mu} \right]}{\partial \mu} = \left(\prod_{i=1}^n \frac{1}{k_i!} \right) \left(e^{-n\tilde{\mu}} * \tilde{\mu}^{-1+\sum_{i=1}^n k_i} * \sum_{i=1}^n k_i - n * e^{-n\tilde{\mu}} * \tilde{\mu}^{\sum_{i=1}^n k_i} \right) \Rightarrow \frac{1}{\tilde{\mu}} * \sum_{i=1}^n k_i - n = 0$$

$$\text{Odtud potom: } \tilde{\mu} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n k_i$$

Seminární úloha 3.4

$$\tilde{p} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \frac{k_i}{N}$$

z toho střední hodnota je rovna:

$$\langle \tilde{p} \rangle = \left\langle \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \frac{k_i}{N} \right\rangle = \frac{1}{nN} \sum_{i=1}^n \langle k_i \rangle$$

dále víme, že $\langle k_i \rangle = k$, dosadíme:

$$\langle \tilde{p} \rangle = \frac{1}{nN} \sum_{i=1}^n k = \frac{1}{nN} nk = \frac{k}{N}$$

Vztah pro $\langle \tilde{p} \rangle$ je tedy stejný jako pro p , jedná se tedy o nevychýlený odhad.

$$\tilde{\mu} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n k_i$$

a opět střední hodnota:

$$\langle \tilde{\mu} \rangle = \left\langle \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n k_i \right\rangle = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \langle k_i \rangle = \frac{1}{n} nk = k$$

Tento vztah je opět stejný jako vztah pro μ , jde tedy opět o nevychýlený odhad.

Seminární úloha 3.5

$$d = (1,26 \pm 0,02) \text{mm}$$

$$\tilde{d} = 1,26 \text{mm}$$

$$\tilde{\sigma}_d = 0,02 \text{mm}$$

$$S = \frac{\pi \cdot d^2}{4}$$

$$\tilde{S} = \frac{\pi \cdot \tilde{d}^2}{4}$$

$$\tilde{\sigma}_s^2 = \left(\frac{\partial S}{\partial d} \right)_{\tilde{d}}^2 \cdot \tilde{\sigma}_d^2 = \left(\frac{\pi \cdot \tilde{d}}{2} \right)^2 \tilde{\sigma}_d^2 = \frac{\pi^2 \cdot \tilde{d}^2}{4} \tilde{\sigma}_d^2 \Rightarrow \tilde{\sigma}_s = \frac{\pi \cdot \tilde{d}}{2} \tilde{\sigma}_d$$

Pro $\tilde{\eta}_s^2$ platí:

$$\tilde{\eta}_s^2 = \frac{\tilde{\sigma}_s^2}{\tilde{S}^2}, \text{ po dosazení } \tilde{\eta}_s = \frac{2 \cdot \tilde{\sigma}_d}{\tilde{d}}$$

Nyní dosadíme konkrétní hodnoty:

$$\tilde{\sigma}_s = \frac{\pi \cdot 1,26}{2} \cdot 0,02 \cong \mathbf{0,040 \text{ mm}^2}$$

$$\tilde{S} = \frac{\pi \cdot 1,26^2}{4} \cong \mathbf{1,247 \text{ mm}^2}$$

$$\tilde{\eta}_s = \frac{2 \cdot 0,02}{1,26} \cdot 100\% \cong \mathbf{3,2\%}$$

Průřez vlákna je $(1,247 \pm 0,040) \text{ mm}^2$, relativní odchylka je 3,2%.

Seminární úloha 3.6

Známe: $\tilde{J}, \tilde{l}, \tilde{r}, \tilde{T}, \tilde{\sigma}_J, \tilde{\sigma}_l, \tilde{\sigma}_r, \tilde{\sigma}_T$.

$$G = \frac{8\pi J l}{r^4 T^2} \Rightarrow \tilde{G} = \frac{8\pi \tilde{J} \tilde{l}}{\tilde{r}^4 \tilde{T}^2}$$

$$\begin{aligned} \tilde{\sigma}_G^2 &= \sum_{i=1}^4 \left[\left(\frac{\partial G}{\partial x_i} \right)_{\tilde{J}, \tilde{l}, \tilde{r}, \tilde{T}}^2 \sigma_{x_i}^2 \right] = \left(\frac{\partial G}{\partial J} \right)^2 \cdot \tilde{\sigma}_J^2 + \left(\frac{\partial G}{\partial l} \right)^2 \cdot \tilde{\sigma}_l^2 + \left(\frac{\partial G}{\partial r} \right)^2 \cdot \tilde{\sigma}_r^2 + \left(\frac{\partial G}{\partial T} \right)^2 \cdot \tilde{\sigma}_T^2 = \\ &= \left(8\pi \tilde{l} \tilde{r}^{-4} \tilde{T}^{-2} \right)^2 \cdot \tilde{\sigma}_J^2 + \left(8\pi \tilde{J} \tilde{r}^{-4} \tilde{T}^{-2} \right)^2 \cdot \tilde{\sigma}_l^2 + \left(32\pi \tilde{J} \tilde{l} \tilde{r}^{-5} \tilde{T}^{-2} \right)^2 \cdot \tilde{\sigma}_r^2 + \left(16\pi \tilde{J} \tilde{l} \tilde{r}^{-4} \tilde{T}^{-3} \right)^2 \cdot \tilde{\sigma}_T^2 = \\ &= \frac{64\pi^2}{\tilde{r}^8 \tilde{T}^4} \left(\tilde{l}^2 \tilde{\sigma}_J^2 + \tilde{J}^2 \tilde{\sigma}_l^2 + \frac{16\tilde{J}^2 \tilde{l}^2 \tilde{\sigma}_r^2}{\tilde{r}^2} + \frac{4\tilde{J}^2 \tilde{l}^2 \tilde{\sigma}_T^2}{\tilde{T}^2} \right) \Rightarrow \end{aligned}$$

$$\tilde{\sigma}_G = \frac{8\pi}{\tilde{r}^4 \tilde{T}^2} \cdot \sqrt{\left(\tilde{l}^2 \tilde{\sigma}_J^2 + \tilde{J}^2 \tilde{\sigma}_l^2 + \frac{16\tilde{J}^2 \tilde{l}^2 \tilde{\sigma}_r^2}{\tilde{r}^2} + \frac{4\tilde{J}^2 \tilde{l}^2 \tilde{\sigma}_T^2}{\tilde{T}^2} \right)}$$

$$\tilde{\eta}_G^2 = \frac{\tilde{\sigma}_G^2}{\tilde{G}^2} = \frac{64\pi^2}{\tilde{r}^8 \tilde{T}^4} \cdot \left(\tilde{l}^2 \tilde{\sigma}_J^2 + \tilde{J}^2 \tilde{\sigma}_l^2 + \frac{16\tilde{J}^2 \tilde{l}^2 \tilde{\sigma}_r^2}{\tilde{r}^2} + \frac{4\tilde{J}^2 \tilde{l}^2 \tilde{\sigma}_T^2}{\tilde{T}^2} \right) \cdot \frac{\tilde{r}^8 \tilde{T}^4}{64\pi^2 \tilde{J}^2 \tilde{l}^2} =$$

$$= \frac{1}{\tilde{J}^2 \tilde{l}^2} \cdot \left(\tilde{l}^2 \tilde{\sigma}_J^2 + \tilde{J}^2 \tilde{\sigma}_l^2 + \frac{16\tilde{J}^2 \tilde{l}^2 \tilde{\sigma}_r^2}{\tilde{r}^2} + \frac{4\tilde{J}^2 \tilde{l}^2 \tilde{\sigma}_T^2}{\tilde{T}^2} \right) = \frac{\tilde{\sigma}_J^2}{\tilde{J}^2} + \frac{\tilde{\sigma}_l^2}{\tilde{l}^2} + 16 \frac{\tilde{\sigma}_r^2}{\tilde{r}^2} + 4 \frac{\tilde{\sigma}_T^2}{\tilde{T}^2} =$$

$$= \tilde{\eta}_J^2 + \tilde{\eta}_l^2 + 16\tilde{\eta}_r^2 + 4\tilde{\eta}_T^2 \Rightarrow \tilde{\eta}_G = \sqrt{\tilde{\eta}_J^2 + \tilde{\eta}_l^2 + 16\tilde{\eta}_r^2 + 4\tilde{\eta}_T^2}$$